

37729 - İmam olarak namaz kıldıran ve Vitir namazını gecenin sonuna ertelemek isteyen kimse

Soru

Ben, Terâvih namazında bir grup müslüman kardeşlerime imam olacağım. Sekiz rekât Terâvih namazı ve üç rekât da Vitir namazı kılacağız.

Gece uykudan önce yapmam gereken şeyin, Vitir namazı olması gerektiği doğru mudur, yoksa bu, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in fiili olduğu için sadece sünnet midir? Gece teheccüd namazı kılmak istersem, Vitir namazını cemaatle kılmayıp teheccüd namazının gecenin sonunda olması için Vitir namazını gecenin sonuna ertelemem daha mı fazîletlidir?

Ya da onlara Vitir namazını kıldırırken, cemaat Vitir namazına niyet ederken ben son rekâtına nâfile namaz diye niyet edebilir miyim?

Detaylı cevap

Müslümanın, gece kılacağı son namazın Vitir namazı olması müstehaptır.

Nitekim Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿إَجْعَلُوا آخِرَ صَلَاتِكُمْ بِاللَّيْلِ وَثَرًا﴾. [رواه البخاري ومسلم]

"Gecekıldığınız namazınızın sonuncusunu vitir yapınız." (Buhârî, hadis no: 998. Müslim, hadis no: 751)

Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'in bu emri, farz veya vâcip veyahut da gereklilik kabilinden olmayıp müstehap ve daha fazîletlilik kabilindedir.

Zirâ Âişe'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre o şöyle demiştir:

﴿أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ يُصَلِّي رَكْعَتَيْنِ بَعْدَ الْوُثْرِ وَهُوَ جَالِسٌ﴾. [رواه مسلم]

"Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- Vitir'den sonra oturarak iki rekât namaz kıları." (Müslim, hadis no: 738)

İmam Nevevî -Allah ona rahmet etsin- bu konuda şöyle demiştir:

"Doğrusu şudur ki: Vitir'den sonra namaz kılmanın ve nâfile namazı oturarak kılmanın câiz olduğunu açıklamak için Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- bu iki rekâtı Vitir'den sonra oturarak kılmıştır. Fakat Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- (Vitir'den sonraki) bu iki rekâtı devamlı kılmamıştır. Aksine bu namazı, bir veya iki veyahut da birkaç defa kılmıştır...

Âişe'nin -Allah ondan râzı olsun- Buhârî ve Müslim ile diğer hadis kitaplarındaki meşhur rivâyetleri ile Buhârî ve Müslim'deki sahâbeden rivâyet olunan diğer rivâyetler, Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'in gece kılmış olduğu son namazın, Vitir namazı olduğunu açıkça göstermektedir. Buhârî ve Müslim'in sahihlerinde pek çok meşhur hadis, gece son namazın Vitir olmasını emretmektedir. Nitekim bu hadisler şunlardır:

﴿إَجْعَلُوا آخِرَ صَلَاتِكُمْ بِاللَّيْلِ وَتَرَا﴾. [رواه البخاري ومسلم]

"Gecekıldığınız namazınızın sonuncusunu vitir yapınız."

﴿.صَلَاةُ اللَّيْلِ مَثْنَى مَثْنَى، فَإِذَا خَفَتِ الصُّبْحُ فَأَوْتِرْ بِوَاحِدَةٍ﴾.

"Gece namazı ikişerrekâttır(yaniikişer ikişer kılınır). Sabah namazının vaktinin girmesinden endişe edersen, vitir namazını bir rekât olarak kıl."

Bunun dışında başka hadisler de vardır. Bu ve buna benzer hadislere rağmen Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'in Vitir'den sonra iki rekât namaz kılmaya devam ettiği ve bu iki rekâtı, gecenin son namazı olarak kıldığı şeklinde nasıl zannedilebilir?

Oysa bunun anlamı; daha önce açıkladığımız gibi Vitir'den sonra namaz kılmanın câiz olduğunu açıklamak içindir. İşte doğru olan cevap, bu cevaptır."

Değerli âlim Abdulaziz b. Baz da -Allah ona rahmet etsin- Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'in Vitir'den sonra kılmış olduğu bu iki rekâtlık namazın hikmetini açıklarken şöyle demiştir:

"Bunun hikmeti ise; -Allah Teâlâ en iyisini bilir-, Vitir namazından sonra namaz kılmanın câiz olduğunu insanlara açıklamak içindir." (Fetâvâ İslâmiyye, c: 1, s: 339)

Gece teheccüd namazı kılmak istiyorsan, Vitir namazını cemaatle kıldıktan sonra gece ikişer rekât olmak üzere dilediğin kadar namaz kılabilirsin. Fakat Vitir namazını tekrar kılmazsın.

Vitir namazını cemaatle kılmayabilirsin. Gece kılacağın son namazın Vitir namazı olması için Vitir namazını erteleyebilirsin.

Bu konuda seninle beraber kılan cemaatin durumunu gözönünde bulundurman gerekir. Eğer onlara Vitir namazını senden başka kıldırarak kimse yoksa ve onlara Vitir namazını kıldırılmaman onların Vitir namazını terk etmelerine sebep olacaksa veyahut da cemaat Vitir namazını kılmayı bilmiyorlarsa, onlara Vitir namazını kıldırılmalıdır.

Değerli âlim Abdulaziz b. Baz'a -Allah ona rahmet etsin-:

"Gecenin başında (Yatsı namazının ardından) Vitir namazını kıldıktan sonra gecenin sonunda uykudan kalktığım zaman nasıl namaz kılmalıyım?"

Diye sorulmuş, bunun üzerine o şöyle cevap vermiştir:

"Gecenin başında Vitir namazını kıldıktan sonra gecenin son bölümünde Allah Teâlâ uykudan uyanmayı sana kolay kıldığı zaman ikişer rekât olmak üzere -tek rekât olmamak kaydıyla- dilediğin kadar namaz kılabilirsin.

Zirâ Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

"Bir gecede iki Vitir yoktur."

Ve Âişe'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre o şöyle demiştir:

أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ يُصَلِّي رَكَعَتَيْنِ بَعْدَ الْوُثْرِ وَهُوَ جَالِسٌ. ([رواه مسلم])

"Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- Vitir'den sonra oturarak iki rekât namaz kıları." (Fetâvâ İslâmiyye, c: 1, s: 339)

Vitir namazını cemaate kıldırırken son rekâta nâfile namaz diye niyet edip Vitir namazına niyet etmemene gelince, bu davranış meşrû değildir. Çünkü Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿.صَلَاةُ اللَّيْلِ مَثْنَى مَثْنَى، فَإِذَا خِفَتِ الصُّبْحُ فَأَوْتِرْ بِوَاحِدَةٍ﴾.

"Gece namazı ikişerrekâttır(yaniikişer ikişer kılınır). Sabah namazının vaktinin girmesinden endişe edersen, vitir namazını bir rekât olarak kıl." (Buhârî, hadis no: 472. Müslim, hadis no: 749)

Bu konuda "el-Muğnî", c: 2, s: 539'a bakınız.

Hâfız İbn-i Hacer -Allah ona rahmet etsin- bu konuda şöyle demiştir:

"Bu hadis, Vitir namazının dışındaki nâfile namazların iki rekâttan az olamayacağına delil olarak gösterilmiştir."

Allah Teâlâ en iyi bilendir.